

N:o 28.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1879, kl. 6 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till lag om inteckning i jernväg och i sammanhang dermed erforderliga författningar.

Kongl. Maj:ts omförmälda, den 21 sistlidne Mars gifna nådiga proposition lyder som följer:

»Sedan Riksdagen med afseende å vigten deraf, att de nya rättsförhållanden, som uppstått genom de enskilda jernvägsanläggningarne och de för dessas åstadkommande upptagna lån, varda på ett för så väl staten som öfriga långifvare rättvist och ändamålsenligt sätt ordnade, i underdånig skrifvelse den 23 Maj 1878 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och, så snart ske kunde, för Riksdagen framlägga förslag till lag om säkerhet i jernvägar och dermed jemförliga anläggningar, hafva förslag till lag om inteckning i jernväg samt till dermed sammanhängande lagförändringar blifvit utarbetade samt jemväl undergått grundlagsenlig granskning i Högsta Domstolen; och vill Kongl. Maj:t, med bifogande af de angående ämnet i Högsta Domstolen och Statsrådet förda protokoll, enligt 87 § Regeringsformen till Riksdagens antagande framställa närlagda förslag till:

Bih. till Riksd. Prot. 1879. 7 Saml. 16 Häft.

- 1:o. Lag om inteckning i jernväg;
- 2:o. Förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862;
- 3:o. Förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar; och
- 4:o. Förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

Förslag till lag om inteckning i jernväg.

1 §.

Egare till jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må, der han vill att jernvägen skall utgöra pant för fordran, låta fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

2 §.

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som dertill blifvit af Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnad. Om förordnandet låter Konungen utfärda allmän kungörelse.

3 §.

Förr än inteckning må beviljas, skall den jord, som till jernvägen hör, så ock galdenärens eganderätt till jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 2 § blifvit af Konungen förordnad.

4 §.

1 mom. Jernvägsegare, som vill för jernvägens intecknande vinna inskrifning, hvarom i 3 § sägs, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare be-

styrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå, så ock dels styrka sin eganderätt till jorden så, som för beviljande af inteckning i annan fast egendom erfordras, dels visa att jorden är fri från inteckning för fordran, att ansökan om sådan inteckning icke är på pröfning beroende och, derest jord blifvit genom köp förvärfvad, att tiden för inteckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått. Finner Rätten hvad sålunda blifvit föreskrifvet vara fullgjordt, ege Rätten, der ej talan, hvarom 13 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom förmåler, blifvit instämnd eller lagfart samma dag af annan sökes, förklara att inskrifning må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt samt i lagfartsprotokollet anteckna, att jorden tillhör jernvägens område; och varde i lagfarts- eller fastighetsboken anmärkt att sådan anteckning skett.

2 mom. Derefter må jernvägens egare vid den Rätt, som enligt 2 § blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, göra ansökan om inskrifning, och ingifve dervid till Rätten karta och beskrifning öfver jernvägen samt vise, att anteckning, som i 1 mom. sagd är, blifvit i fråga om all den till jernvägen hörande jord verkställd. Rätten låte i en sådan inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 19 § förmåles, inskrifva jorden och sökandens eganderätt till jernvägen, samt ofördröjligen tre gånger i allmänna tidningarna införa kungörelse om inskrifningen.

3 mom. Förvärfvar sig egare af jernväg utöfver det område, som på sätt i 2 mom. sägs blifvit inskrifvet, annan jord för utvidgning af området eller för omläggning af någon del af jernvägen, vare han pligtig att låta inskrifva sådan jord såsom hörande till jernvägens område. Hvad ofvan i 1 mom. är stadgadt angående vilkoren för anteckning i lagfartsprotokollet att jord tillhör jernvägsområde, gälle ock i tillämpliga delar i fråga om dylik anteckning angående denna jord. Bevis om sådan anteckning, så ock derom att jorden den dag, anteckningen skedde, ej var utnått, skola af egaren ingifvas till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, och låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva jorden såsom hörande till jernvägen. Den jord häfte derefter lika med jernvägen i öfrigt för inteckning, som i jernvägen är fastställd. Underlåter egaren att låta inskrifva sådan jord, ege Rätten på framställning af den, som har inteckning i jernvägen, genom vite tillhålla den försumlige att fullgöra sitt åliggande.

4 mom. Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den jord, hvilken är inskrifven såsom tillhörande jernvägen, låte Rätten på ansökan af den, hvars rätt är i fråga, sådan del från jernvägens område i inskrifningsboken afföras. Lag samma vare, der det visas, att annorledes från jernvägens område afskild jord ej vidare häftar för fordran, som är i jernvägen intecknad.

5 mom. Har jernväg, i fråga om hvars område skett anteckning, som ofvan i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, och vill nya egaren vinna inskrifning af sin eganderätt, skall han till den i 2 § omförmälda Rätt med företeende af sin åtkomsthandling göra ansökan om inskrifning; och låte Rätten i inskrifningsboken införa anteckning om den sökta inskrifningen. Då nya egaren visat att han erhållit lagfart å all den till jernvägen hörande jord, låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva hans eganderätt till jernvägen så ock den till jernvägen hörande jord, derest den ej förut inskrifven är.

5 §.

Vid ansökan om inteckning skall jernvägens egare, sjelf eller genom laga ombud, till Rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna.

Har, på sätt i 4 § stadgas, inskrifning skett af den till jernvägen hörande jord och af sökandens eganderätt till jernvägen, varde inteckningen beviljad, och låte Rätten införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis att inteckningen är vorden meddelad.

Ej må inteckning ske utan till visst belopp.

6 §.

Har jernväg öfvergått till ny egare, och söker förre egaren inteckning å samma dag, då nya egaren söker inskrifning, eller sedermera, varde inteckningsansökningen afslagen.

7 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

8 §.

Inteckningshafvaren ege i den till jernvägen hörande fasta egendom, hvilken är inskrifven, den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken inteckning för fordran medför i annan fast egendom; njute ock näst efter de borgenärer, som i 4 och 5 §§ i samma kapitel nämnas, förmånsrätt från den dag inteckningen söktes i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till.

Har inteckningen blifvit sökt inom en månad före den dag gäldenärens konkurs börjades, vare den inteckning utan verkan. Ej heller gälle inteckning, som blifvit sökt samma dag konkurs börjats eller derefter.

9 §.

Inteckning enligt denna lag gälle fortfarande utan förnyelse.

Fordran till säkerhet hvarför inteckning enligt denna lag är beviljad, vare gällande emot egare af den intecknade jernvägen, ändå att den fordran ej så bevakad blifvit, som i 1 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämmning sägs.

10 §.

Vill jernvägsegaren låta helt och hållet eller till viss del döda inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för handskrifven förbindelse, uppvisa förbindelsen i hufvudskrift för den Rätt, som beviljat inteckningen, och låte Rätten anteckna dödandet i inskrifningsboken samt teckne bevis derom å handlingen.

Uppgifver egaren, att han infriat den intecknade förbindelsen, men att han ej kan den förete, förty att förbindelsen förkommit; visar han skäl för riktigheten af den uppgift och äro tio år förflutna, sedan inteckningen beviljades eller anteckning rörande densamma i inskrifningsboken senast gjordes, ege Rätten utfärda kallelse å den, som saken röra kan, att hos Rätten anmäla, om han mot inteckningens dödande har något att påminna; och varde Rättens beslut om sådan kallelse i inskrifningsboken antecknad. Kallelsen skall genom sökandens försorg tillställas dem, som, efter hvad utrönas kunnat, varit innehafvare af förbindelsen, och derjemte af Rätten å dess dörr anslås samt årligen under fem år införas i Konungens Befallningshafvandes i länet allmänna kungörelser.

Kallelsen skall ock genom sökandens försorg under samma tid tre gånger hvarje år införas i allmänna tidningarna, deraf en gång under de första fjorton dagarne af December månad, äfvensom i de öfriga tidningar, som af Rätten bestämmas.

Göres ej inom fem år från den dag, kallelsen varit första gången i allmänna tidningarna införd, påminnelse mot ansökningen, eller ogillas påminnelse, som blifvit gjord, varde inteckningen dödad, och göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

11 §.

Vill jernvägens egare låta inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, helt och hållet dödas, ingifve till den Rätt, som beviljat inteckningen, de till lånet hörande obligationerna. Kunna ej alla obligationerna företes, visc jernvägens egare i fråga om de felande obligationerna att den på dem grundade fordringsrätt, enligt obligationernas lydelse då inteckning för dem beviljades, emot honom förlorats. Rätten göre anteckning i inskrifningsboken om inteckningens dödande och låte å de ingifna obligationerna öfverkorsa inteckningsbeviset.

Vill jernvägens egare, innan obligationslån blifvit till fullo guldet, låta döda inteckning, så vidt den utgör säkerhet för infriade obligationer, ingifve till Rätten dessa obligationer, hvarefter Rätten förfar i enlighet med hvad här ofvan är sagdt.

12 §.

1 mom. Är jernväg, i hvilken inteckning blifvit faststald, såld efter utmätning å offentlig auktion, eller under konkurs i den ordning, som för försäljning af konkursbos fasta egendom är stadgad, och finnes deri inteckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas, då må, på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckningen beviljats, ej företes i hufvudskrift. Egaren gifve till Rätten in bevis om de inteckningar, som vid jernvägens försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning borgenärerna emellan, samt intyg att denna fördelning blifvit af dem godkänd eller vunnit laga kraft. Rätten förfar derefter som i 23 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

2 mom. Har inteckning i jernväg på grund deraf att konkurs inträffat blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må ock på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckning beviljats, ej företes i hufvudskrift; dock skall kallelse å inteckningshafvaren utfärdas och derefter med ärendet så förfaras som i 23 § i nämnda förordning stadgas.

13 §.

Har aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, erhållit rätt att enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof förvärfva till jernvägen erforderlig jord, och vill bolaget, innan den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, upptaga lån till visst belopp, under vilkor att långgifvaren skall i jernvägen åtnjuta förmånsrätt, som i 14 § stadgas, låte då bolaget till den Rätt, som jemlikt 2 § är vorden förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der lånet upptages emot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Rätten inskrifve förmånsrätten i inskrifningsboken för jernvägen och låte med bevis derom förse förbindelsen eller obligationerna.

14 §.

Då inskrifning af förmånsrätt för fordran skett, på sätt i 13 § sägs, njute fordringsegaren näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 kap. Handelsbalken, förmånsrätt från inskrifningsdagen i den till jernvägen hörande fasta egendom samt i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till; dock gälle ej förmånsrätt till ränta, som före utmätning eller början af konkurs upplupen är, för längre tid än tre år. Inskrifning af förmånsrätt, som skett inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjades, vare utan verkan.

15 §.

Söker borgenär, för hvars fordran förmånsrätt enligt 13 § blifvit in-

skrifven, inteckning i jernvägen inom ett år efter det kungörelse om inskrifning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, då må inteckningen beviljas ändå att gäldenären det ej medgifvit; och skall, der förmånsrätt är inskrifven för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, inteckning beviljas till säkerhet för hela obligationslånet, om än inteckning för blott en af obligationerna är vorden sökt.

Fastställes inteckningen till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, utfärde Rätten derom kungörelse, som genom Rättens försorg ofördröjligen införes i allmänna tidningarna tre gånger; och vare innehafvare af obligation hörande till sådant lån berättigad att, när han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

16 §.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, och sökes derefter inom den i 15 § stadgade tid inteckning för samma fordran, gälle den inteckning, der den faststald varder, framför inteckning för fordran, för hvilken förmånsrätt ej varit inskrifven, ändå att den inteckning äldre är eller å samma dag sökt blifvit. Sökes inom den i 15 § bestämda tid inteckning för fleras fordringar, för hvilka sådan förmånsrätt blifvit inskrifven, gälle inteckningarna sins emellan med rätt från den dag, inskrifningen af förmånsrätten skedde.

17 §.

Har för fordran, som skall utgå med förmånsrätt enligt 14 §, inteckning i jernvägen icke blifvit sökt inom den i 15 § föreskrifna tid, vare förmånsrätten förfallen, hvarom anteckning på jernvägsegarens begäran göres i inskrifningsboken.

18 §.

Försummar jernvägsaktiebolag, hvilket erhållit lagfart å den jord, som till jernvägen hör, att låta inskrifva samma jord och sin eganderätt till jernvägen, ege Rätten, på framställning af den, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 14 §, att genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkstald.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, må ej gäldenären innan in-teckning för fordringen blifvit beviljad eller den i 15 § stadgade tid för in-tecknings sökande förflutit, å annan öfverlåta jernvägen utan att Konungen dertill gifvit tillstånd. Öfverlåter gäldenären utan sådant tillstånd jernvägen, vare öfverlåtelsen utan verkan.

19 §.

Inskrifningsboken för jernvägen skall innehålla, jemte öfverskrift upptagande jernvägens namn, två afdelningar, den ena för inskrifning af eganderätt och den andra för inskrifning af pant- och förmånsrätt.

I afdelningen för eganderätt införas: egarens namn, den till jernvägen hörande jord, dagen då inskrifning verkställes, så ock anteckningar, hvarom i 4 § 4 och 5 mom. förmåles, samt dagen, då sådan anteckning skedde.

I afdelningen för pant- och förmånsrätt införas:

dagen då in-teckning eller förmånsrätt sökes;

beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbindelse, eller, der in-teckningen eller förmånsrätten sökes till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, deras antal och nummer, det eller de belopp, hvarå de särskilda obligationerna lyda, dagen för deras utfärdande och tiden för deras infriande;

dagen då in-teckning beviljades eller förmånsrätt inskrefs, dervid tilika skall utsättas den dag, från hvilken förmånsrätt för beviljad in-teckning gäller; samt

dagen då in-teckning blef dödad, samt anteckning hvarom i 17 § förmåles.

I inskrifningsboken skall hvarje anteckning å Rättens vägnar underskrifvas af den ledamot som verkställer anteckningen.

De närmare föreskrifterna om inskrifningsbokens förande meddelas af Konungen.

Den till Rätten ingifna karta och beskrifning öfver jernvägen skall af Rätten förvaras.

20 §.

Öfver ärenden enligt denna lag skall hos Rätten särskildt protokoll föras. I inskrifningsboken göres hänvisning till den § i protokollet, hvari ärendet förekommer.

Då inteckning eller förmånsrätt för fordran sökes, låte Rätten den förbindelse, hvarå fordran grundas, i protokollet införas; dock att, der fråga är om lån mot tryckta eller graverade obligationer af lika lydelse, allenast en af dem eller, om de äro af skilda slag, endast en af hvarje slag varder i protokollet intagen.

För hvarje år sände Rätten detta protokoll in till Hofrätten före utgången af nästa månad. Har ärende, som nämndt är, icke förevarit, göre Rätten inom samma tid derom anmälan hos Hofrätten.

21 §.

Ärende enligt denna lag må af Rätten upptagas endast å Måndag eller, om helgedag då inträffar, nästa söcknedag derefter.

22 §.

Den som ej nöjes åt underrätts beslut i ärende, hvarom i denna lag sägs, eger deröfver sig besvara inom den i 16 kap. 1 § Rättegångsbalken stadgade tid. Öfver Hofrättens utslag må klagan genom besvär hos Konungen fullföljas inom den tid och i den ordning som i 30 kap. 18 § nämnde balk föreskrifves.

Öfvergångsstadganden.

23 §.

Vill aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg och hvilket förr än denna lag trädt i kraft förvärfvat någon del af jernvägens område i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, vinna inskrifning som i 3 § sägs; och säger bolaget sig icke häfta för lösen eller köpeskillning för den till jernvägen hörande jord men ej kunna fullgöra hvad i 4 § 1 mom. stadgas såsom vilkor för anteckning i lagfartsprotokollet af jorden såsom hörande till jernvägens område, då ege bolaget erhålla offentlig stämning å möjligen varande rättsegare, på sätt nedan sägs.

24 §.

Jernvägsaktiebolag, som af den rätt, hvarom i 23 § sägs, vill sig begagna, åligger att till hvarje Rätt, inom hvars domvärjo jord är belägen, i afseende å hvilken bolaget ej kan fullgöra hvad som erfordras för anteckning af jorden såsom tillhörande jernvägens område, ingifva, jemte karta, af landtmätare bestyrkt uppgift å jorden, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka den är afskild, eller hvilka deri ingå. Bolaget inlemne ock uppgift å de fång, hvarigenom jorden blifvit förvärfvad, samt bevis, att i det uppgifna området icke ingår annan mark än som för jernvägen och dess drift är erforderlig.

De närmare föreskrifterna angående detta bevis meddelas af Konungen.

25 §.

Rätten utfärde derefter offentlig stämning å okände egare af den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, så ock å innehafvare af panträtt i sådan jord, att sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år muntligen eller skriftligen anmäla sin egande- eller panträtt.

Stämningen varde å Rättens dörr anslagen ett år före inställelledagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader innan den dag inträffar. Rätten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande, hvilken har att ofördröjligen intaga densamma i länskungörelserna.

26 §.

Uraktlåter egare af jord, hvarom i 24 § sägs, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sin rätt å den i stämningen utsatta inställelledagen anmäla, och har han den ej heller förut hos Rätten anmält, hafve förlorat sin talan, så vidt den inverkar på deras rätt, hvilka i jernvägen erhålla inteckning enligt denna lag.

27 §.

Varder ej inom den tid, som i stämningen blifvit utsatt, eganderätt eller panträtt anmäld, eller visar jernvägsaktiebolaget, att anmäld eganderätt eller panträtt icke vidare är emot detsamma gällande, förklare Rätten i fråga om den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, att inskrifning

deraf må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt, och anteckne i lagfartsprotokollet jorden såsom tillhörande jernvägens område, hvarefter med inskrifningen af jorden och eganderätten till jernvägen så förfares som i 4 § 2 mom. stadgas.

Då ny egare söker lagfart å sålunda inskrifven jord, skall förre egarens laga åtkomst anses styrkt, der det visas att hans eganderätt blifvit inskrifven, som nu är sagdt.

28 §.

Har någon fordran till visst belopp hos aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, hvarom i 1 § sägs, och har den fordran tillkommit innan denna lag trädtt i kraft, då må, der borgenären inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omförmälda Rätt är vorden utfärdad, dock sist före utgången af år 1880, söker inteckning i jernvägen, inteckning beviljas, ändå att gäldenären den ej medgifvit.

29 §.

Sökes inteckning enligt 28 §, skall jernvägsaktiebolaget öfver ansökningen höras; och gälle angående förfarandet dervid samt i fråga om invändning, som af bolaget göres mot sökandens fordran, hvad i 6, 7, 8, 9 och 10 §§ i förordningen om inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

Är inteckning sökt för fordran, hvarför sådan säkerhet ej utfäst varit, hafve gäldenären våld betala, när han vill, ändå att förfallotiden ej inne är.

30 §.

Finner Rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men äro ännu icke den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen inskrifna, förklare Rätten inteckningsansökningen hvilande i afbidan på sådan inskrifning. Varder ej inteckningsansökning, som förklarats hvilande, fullföljd inom ett år, efter det kungörelse om inskrifningen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, vare ansökningen förfallen.

31 §.

Då inteckningsansökan enligt 28 § göres eller sådan ansökning afslås eller förklaras hvilande, göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

När på sådan ansökan inteckning beviljas, gälle om inteckningens införande i inskrifningsboken hvad i 5 § stadgas.

Har inteckningsansökan förfallit som i 30 § sägs, göre Rätten, på begäran af jernvägens egare, derom anteckning i inskrifningsboken.

32 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker enligt 28 § inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör.

33 §.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna tre gånger.

Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit faststald; och vare innehafvare af obligation hörande till lånet berättigad att, då han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

34 §.

Har ej jernvägsaktiebolaget, inom två månader efter det denna lag trädt i kraft, hos Konungen gjort ansökan om förordnande af domstol att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, utfärdar Konungen sådant förordnande på begäran af borgenär, hvars fordran tillkommit innan denna lag blef gällande.

35 §.

Fullgör ej jernvägsaktiebolaget ofördröjligen hvad för vinnande af inskrifning af bolagets eganderätt till jernvägen är föreskrifvet, ege Rätten på framställning af fordringsegare, som sökt inteckning och fått

inteckningsansökningen förklarad hvilande, på sätt i 30 § sägs, genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkställd.

36 §.

Öfverlåter jernvägsaktiebolaget, efter det denna lag trädt i kraft, jernvägen till annan, och sökes inom den i 28 § stadgade tid inteckning för sådan fordran, som i nämnda § sägs, då utgör öfverlåtelsen ej hinder för intecknings beviljande.

37 §.

Sökes inteckning inom den i 28 § stadgade tid till säkerhet för fordran, som i nämnda § sägs, skall konkurs, som uppstår efter det denna lag trädt i kraft, icke verka till förringande af den rätt inteckningsansökningen eljest medför.

38 §.

Är ansökan om inteckning för fordran hvilande, på sätt i 30 § sägs, och varder, förr än inteckningen blifvit beviljad, jernvägen efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs i den ordning konkurslagen bestämmer, skall fordringen utgå ur köpeskillingen med samma rätt, som vore inteckning beviljad.

39 §.

Inteckning i jernväg för fordran, som i 28 § sägs, skall, der inteckningen blifvit sökt inom den i samma § stadgade tid, gälla framför inteckning i jernvägen för annan fordran, ändå att den inteckning äldre är.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna lag blef gällande, sökt inteckning i jernvägen inom den i nämnda § stadgade tid, ege lika rätt; dock att, der i förbindelse, som sålunda blifvit intecknad, förbehåll finnes om bättre rätt för annan borgenär, och sådan borgenär inom tid, som sagd är, sökt inteckning i jernvägen, brist för den borgenär fylles af hvad belöper å den intecknade förbindelse, hvardi dylikt förbehåll finnes intaget.

**Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§
Konkurslagen den 18 September 1862.**

4 §. 1 mom. Är gäldenär köpman, och visas sådana omständigheter, på grund hvaraf antagas kan, att han öfver en vecka sina betalningar instält; då ege borgenär, ändå att hans fordran ej förfallen är, söka, att gäldenärs egendom afträdas må. Har borgenär genom Notarius publicus eller i vittnens närvaro uppmanat köpman att betala klar och förfallen gäld, och är den gäld icke inom en vecka derefter gulden; då ege ock den borgenär söka, att gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall.

2 mom. Borgenär, som, på sätt särskildt är stadgadt, för sin fordran har förmånsrätt i jernväg inskrifven, eller erhållit in-teckning i jernväg eller hvars ansökan om in-teckning i jernväg är hvilande, ege söka att gäldenärens egendom till konkurs afträdas skall, då jernvägen blifvit för annans fordran utmätt eller då gäldenären afhändt sig eller för annan borgenärs fordran lemnat såsom pant till jernvägen hörande rörlig materiel eller inventarier i den omfattning, att skälig anledning är att befara, att återstående materiel och inventarier ej blifva för jernvägens drift tillräckliga.

5 §. Der likväl borgenärs fordran tillkommit senare än de omständigheter, på hvilka han sin ansökning om egendomsafträdet grundar; vare den ansökning utan verkan.

Har borgenär för sin fordran säkerhet genom pant eller in-teckning; ege ej heller den rätt i 2 och 3 §§ samt i 4 § 1 mom. omförmäld är, der han ej gitter visa, att panten eller in-teckningen till gäldande af hans fordran otillräcklig är.

**Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående
utmätning af vissa jernvägar.**

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller

lägenhets afstående för allmänt behof, må ej delvis utmätas. Ej heller må rörlig materiel eller inventarier till stationer, verkstäder eller andra byggnader, der den lösa egendomen är för jernvägen afsedd och hörer jernvägens egare till, utmätas annorledes än i sammanhang med jernvägen. Utmätas jernvägen, skall sådan lös egendom tillika i mät tagas.

2 §.

Utmätningssman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, eger verkställa utmätning af hela jernvägen, tillika med den lösa egendom, som i 1 § sägs.

3 §.

Då utmätningssmannen, till följd af hvad i 85 § Utsökningslagen stadgas, hos öfverexekutor, under hvilken utmätningssmannen lyder, gjort anmälan om utmätning af jernvägen, låte öfverexekutor genast införa kungörelse om utmätning i allmänna tidningarna äfvensom i länskungörelserna för de län, inom hvilka jernvägen är belägen.

4 §.

Auktion å jernvägen tillika med den lösa egendom, hvilken, på sätt i 1 § sägs, blifvit jemte jernvägen utmätt, skall förrättas af öfverexekutor; och gånge den lösa egendomen i samma utrop som jernvägen.

5 §.

Om betalning af köpeskilling gälle hvad stadgadt är i fråga om köpeskilling för utmätt fast egendom, och skall köpeskillingen skiftas emellan jernvägen och den lösa egendomen efter de vid utmätningen å dem satta värden.

Vid fördelning af den å jernvägen belöpande andel i köpeskillingen, varde ock hvad å den lösa egendomen faller af öfverexekutor fördeladt; och skall vid fördelningen af köpeskillingen för lösegendomen utdelning enligt förmånsrättsordningen beräknas för hvad af inteckningshafvares fordran icke kan ur köpeskillingen för jernvägen utgå, ändå att för den fordran utmätning ej skett. I öfrigt gälle i fråga om inteckningshafvares rätt till

utdelning jemväl ur köpeskillingen för löseghendomen hvad om rätt till utdelning ur köpeskillning för utmättningsvis såld fast egendom för deri in-tecknad fordran är stadgadt.

**Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i för-
ordningen angående inteckning i fast egendom
den 16 Juni 1875.**

16 §.

Jord, hvilken blifvit, på sätt särskildt stadgas, i lagfartsprotokollet antecknad såsom hörande till jernvägs område, må ej intecknas enligt denna lag. Ej heller må jernväg, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, med inteckning enligt denna lag belastas, ändock att sådan anteckning, som nu är sagd, om den till jernvägen hörande jord ej skett.

Kanal eller med jernväg eller kanal jemförlig anläggning, hvartill mark förvärfvats på sätt nu är sagdt, må ej enligt denna lag intecknas.»

Lag-Utskottet, till hvilket denna nådiga proposition blifvit af Kamrarne hänvisad, har, hvad först angår förslaget till lag om inteckning i jernväg, funnit detsamma endast föranleda följande detaljanmärkningar.

Enligt § 4 mom. 1 skall jernvägsegare, för att vid underrätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, erhålla förklarande, att inskrifning af jernvägen må sökas vid den rådstufvurätt, Konungen härtill förordnat, bland annat visa, att jorden är fri från inteckning för fordran, att ansökan om sådan inteckning icke är på pröfning beroende, och derest jord blifvit genom köp förvärfvad, att tiden för inteckning deri af ogulden köpeskillning tilländagått. Enär emellertid, beträffande jord, som öfverlåtits till jernvägsanläggning, förre egaren, på grund af 16 § i för-

ordningen om in-teckning i fast egendom den 16 Juni 1875, äfven i den lydelse, för nämnda § nu är föreslagen, icke har samma rätt, som enligt 11 kap. 2 § Jordabalken, sådan denna § lyder i förordningen den 16 Juni 1875, tillkommer annan säljare af fast egendom att få oguldna köpeskillingen i egendomen in-tecknad, har Utskottet ansett skyldig omsorg om förre egarens rätt, för den händelse att exproprierad jord varit gravationsfri, fordra en bestämmelse, att, innan inskrifning för jernvägen kan vinnas, visas skall, det lösen för jorden blifvit i stadgad ordning utgifven, och derföre i momentet infört ett härå syftande tillägg.

Då enligt § 5 mom. 2 vid in-tecknings beviljande den förbindelse eller de obligationer, till säkerhet hvarför in-teckningen meddelas, skola förses med bevis om in-teckningen, har Utskottet trott det vara härmed mest öfverensstämmande och med laga ordning mest förenligt, att, på sätt beträffande dödande af in-teckning, som blifvit faststald till säkerhet för handskrifven förbindelse, § 10 föreskrifver, äfven i § 11 angående dödande af in-teckning, meddelad till säkerhet för tryckta eller graverade obligationer, stadgas, att öfver sådant dödande bevis skall tecknas å de ingifna obligationerna.

Det minimibelopp af fem hundra kronor, som uti § 18 mom. 1 och § 35 stadgas för vissa viten, har såsom mindre nödigt af Utskottet utslutits.

I § 25 har Utskottet utbytt uttrycket »okände egare af den jord» o. s. v. mot det äfven i § 23 förekommande uttrycket »möjligen varande egare af den jord» o. s. v.

Uti § 29 har Utskottet ansett bestämmelsen, att, om in-teckning är sökt för fordran, hvarför sådan säkerhet ej utfäst varit, galdenären har våld betala, när han vill, ändå att förfallotiden ej inne är, böra utgå, med afseende derå, att enligt § 32 in-teckning till säkerhet för lån, upp-taget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker in-teckning för sin fordran, hvadan alltså enligt föreslagna stadgandet obligationsinnehafvare, som icke sökt in-teckning, skulle, till följd af in-teckningsansökan från annan obligationsinnehafvares sida, blifva förpligtad att vid påfordran äfven mot sin egen fördel och vilja låta sina obligationer före deras förfallotid inlösas.

Mot de förslag till förordningar samt kungörelse, Kongl. Maj:ts proposition i öfrigt innefattar, har Utskottet icke något att erinra.

På grund af hvad sålunda anförts, får Utskottet, under åberopande af innehållet i det propositionen bifogade statsrådsprotokoll öfver Justitie-

departementsärenden den 21 Mars 1879, äfvensom af den promemoria, de af Kongl. Maj:t för utarbetande af förslag i ämnet tillsatte komiterade afgifvit, värdsamt hemställa,

att Riksdagen med förklarande, det Kongl. Maj:ts föreliggande nådiga proposition icke kan i oförändradt skick bifallas, måtte för sin del besluta följande

a) **Lag om inteckning i jernväg.**

1 §.

Egare till jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må, der han vill att jernvägen skall utgöra pant för fordran, låta fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

2 §.

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och prövas af den Rådstufvurätt, som dertill blifvit af Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnad. Om förordnandet låter Konungen utfärda allmän kungörelse.

3 §.

Förr än inteckning må beviljas, skall den jord, som till jernvägen hör, så ock gäldenärens eganderätt till jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 2 § blifvit af Konungen förordnad.

4 §.

1 mom. Jernvägsegare, som vill för jernvägens intecknande vinna inskrifning, hvarom i 3 § sägs, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå, så ock dels styrka sin egande-

rätt till jorden så, som för beviljande af in-teckning i annan fast egen-dom erfordras, dels visa att jorden är fri från in-teckning för fordran, att ansökan om sådan in-teckning icke är på pröfning beroende och, derest jord blifvit genom köp förvärfvad, *derjemte*, att tiden för in-teckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått, *äfvensom*, *derest jorden förvärfvats i öfverensstämmelse med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, att lösen derfor blifvit i stadgad ordning utgifven.* Finner Rätten hvad sålunda blifvit föreskrifvet vara fullgjordt, ege Rätten, der ej talan, hvarom 13 § i förordningen den 16 Juni 1875 angående in-teckning i fast egendom förmåler, blifvit instäm-d eller lagfart samma dag af annan sökes, förklara att inskrifning må sökas vid den i 2 § om-förmälda Rätt samt i lagfartsprotokollet anteckna, att jorden tillhör jern-vägens område; och varde i lagfarts- eller fastighetsboken anmärkt att sådan anteckning skett.

2 mom. Derefter må jernvägens egare vid den Rätt, som enligt 2 § blifvit förordnad att upptaga frågor angående in-teckning i jernvägen, göra ansökan om inskrifning, och ingifve dervid till Rätten karta och beskrifning öfver jernvägen samt vise, att anteckning, som i 1 mom. sagt är, blifvit i fråga om all den till jernvägen hörande jord verkstäl-d. Rätten låte i en sådan inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 19 § för-måles, inskrifva jorden och sökandens eganderätt till jernvägen, samt ofördröjligen tre gånger i allmänna tidningarna införa kungörelse om in-skrifningen.

3 mom. Förvärfvar sig egare af jernväg utöfver det område, som på sätt i 2 mom. sägs blifvit inskrifvet, annan jord för utvidgning af området eller för omläggning af någon del af jernvägen, vare han pligtig att låta inskrifva sådan jord såsom hörande till jernvägens område. Hvad ofvan i 1 mom. är stadgad angående vilkoren för anteckning i lagfarts-protokollet att jord tillhör jernvägsområde, gälle ock i tillämpliga delar i fråga om dylik anteckning angående denna jord. Bevis om sådan an-teckning, så ock derom att jorden den dag, anteckningen skedde, ej var utmätt, skola af egaren ingifvas till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående in-teckning i jernvägen, och låte Rätten i in-skrifningsboken inskrifva jorden såsom hörande till jernvägen. Den jord häfte derefter lika med jernvägen i öfrigt för in-teckning, som i jern-vägen är faststäl-d. Underlåter egaren att låta inskrifva sådan jord, ege Rätten på framställning af den, som har in-teckning i jernvägen, genom vite tillhålla den försumlige att fullgöra sitt åliggande.

4 mom. Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den jord, hvilken är inskrifven såsom tillhörande jernvägen, låte Rätten på ansökan af den, hvars rätt är i fråga, sådan del från jernvägens område i inskrifningsboken afföras. Lag samma vare, der det visas, att annorledes från jernvägens område afskild jord ej vidare häftar för fordran, som är i jernvägen intecknad.

5 mom. Har jernväg, i fråga om hvars område skett anteckning, som ofvan i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, och vill nya egaren vinna inskrifning af sin eganderätt, skall han till den i 2 § omförmälda Rätt med företeende af sin åtkomsthending göra ansökan om inskrifning; och låte Rätten i inskrifningsboken införa anteckning om den sökta inskrifningen. Då nya egaren visat att han erhållit lagfart å all den till jernvägen hörande jord, låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva hans eganderätt till jernvägen så ock den till jernvägen hörande jord, derest den ej förut inskrifven är.

5 §.

Vid ansökan om inteckning skall jernvägens egare, sjelf eller genom laga ombud, till Rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna.

Har, på sätt i 4 § stadgas, inskrifning skett af den till jernvägen hörande jord och af sökandens eganderätt till jernvägen, varde inteckningen beviljad, och låte Rätten införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis att inteckningen är vorden meddelad.

Ej må inteckning ske utan till visst belopp.

6 §.

Har jernväg öfvergått till ny egare, och söker förre egaren inteckning å samma dag, då nya egaren söker inskrifning, eller sedermera, varde inteckningsansöknigen afslagen.

7 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

8 §.

Inteckningshafvaren ege i den till jernvägen hörande fasta egendom, hvilken är inskrifven, den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken inteckning för fordran medför i annan fast egendom; njute ock näst efter de borgenärer, som i 4 och 5 §§ i samma kapitel nämnas, förmånsrätt från den dag inteckningen söktes i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till.

Har inteckningen blifvit sökt inom en månad före den dag gäldenärens konkurs börjades, vare den inteckning utan verkan. Ej heller gälle inteckning, som blifvit sökt samma dag konkurs börjats eller derefter.

9 §.

Inteckning enligt denna lag gälle fortfarande utan förnyelse.

Fordran till säkerhet hvarför inteckning enligt denna lag är beviljad, vare gällande emot egare af den intecknade jernvägen, ändå att den fordran ej så bevakad blifvit, som i 1 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming sägs.

10 §.

Vill jernvägsegaren låta helt och hållet eller till viss del döda inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för handskrifven förbindelse, uppvisa förbindelsen i hufvudskrift för den Rätt, som beviljat inteckningen, och låte Rätten anteckna dödandet i inskrifningsboken samt teckne bevis derom å handlingen.

Uppgifver egaren, att han infriat den intecknade förbindelsen, men att han ej kan den förete, förty att förbindelsen förkommit; visar han skäl för rättigheten af den uppgift och äro tio år förflutna, sedan inteckningen beviljades eller anteckning rörande densamma i inskrifningsboken senast gjordes, ege Rätten utfärda kallelse å den, som saken röra kan, att hos Rätten anmäla, om han mot inteckningens dödande har något att påminna; och varde Rättens beslut om sådan kallelse i inskrifningsboken antecknad. Kallelsen skall genom sökandens försorg tillställas dem, som, efter hvad utrönas kunnat, varit innehafvare af förbindelsen, och derjemte af Rätten å dess dörr anslås samt årligen under fem år införas i Konungens Befallningshafvandes i länet allmänna kungörelser.

Kallelsen skall ock genom sökandens försorg under samma tid tre gånger hvarje år införas i allmänna tidningarna, deraf en gång under de första fjorton dagarne af December månad, äfvensom i de öfriga tidningar, som af Rätten bestämmas.

Göres ej inom fem år från den dag, kallelsen varit första gången i allmänna tidningarna införd, påminnelse mot ansökningen, eller ogillas påminnelse, som blifvit gjord, varde inteckningen dödad, och göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

11 §.

Vill jernvägens egare låta inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, helt och hållet dödas, ingifve till den Rätt, som beviljat inteckningen, de till lånet hörande obligationerna. Kunna ej alla obligationerna företes, vise jernvägens egare i fråga om de felande obligationerna att den på dem grundade fordringsrätt, enligt obligationernas lydelse då inteckning för dem beviljades, emot honom förlorats. Rätten göre anteckning i inskrifningsboken om inteckningens dödande och *meddele bevis om dödandet* å de ingifna obligationerna.

Vill jernvägens egare, innan obligationslån blifvit till fullo guldet, låta döda inteckning, så vidt den utgör säkerhet för infriade obligationer, ingifve till Rätten dessa obligationer, hvarefter Rätten förfar i enlighet med hvad här ofvan är sagdt.

12 §.

1 mom. Är jernväg, i hvilken inteckning blifvit faststald, såld efter utmätning å offentlig auktion, eller under konkurs i den ordning, som för försäljning af konkursbos fasta egendom är stadgad, och finnes deri inteckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas, då må, på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckningen beviljats, ej företes i hufvudskrift. Egaren gifve till Rätten in bevis om de inteckningar, som vid jernvägens försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning borgenärerna emellan, samt intyg att denna fördelning blifvit af dem godkänd eller vunnit laga kraft. Rätten förfar derefter som i 23 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

2 mom. Har inteckning i jernväg på grund deraf att konkurs inträffat blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må ock på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckning beviljats, ej företes i hufvudskrift; dock skall kallelse å inteckningshafvaren utfärdas och derefter med ärendet så förfaras som i 23 § i nämnda förordning stadgas.

13 §.

Har aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, erhållit rätt att enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof förvärfva till jernvägen erforderlig jord, och vill bolaget, innan den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, upptaga lån till visst belopp, under vilkor att långifvaren skall i jernvägen åtnjuta förmånsrätt, som i 14 § stadgas, låte då bolaget till den Rätt, som jemlikt 2 § är vorden förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der lånet upptages emot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Rätten inskrifve förmånsrätten i inskrifningsboken för jernvägen och låte med bevis derom förse förbindelsen eller obligationerna.

14 §.

Då inskrifning af förmånsrätt för fordran skett, på sätt i 13 § sägs, njute fordringsegaren näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 kap. Handelsbalken, förmånsrätt från inskrifningsdagen i den till jernvägen hörande fasta egendom samt i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till; dock gälle ej förmånsrätt till ränta, som före utmätning eller början af konkurs upplupen är, för längre tid än tre år. Inskrifning af förmånsrätt, som skett inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjades, vare utan verkan.

15 §.

Söker borgenär, för hvars fordran förmånsrätt enligt 13 § blifvit in-

skrifven, inteckning i jernvägen inom ett år efter det kungörelse om inskrifning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, då må inteckningen beviljas ändå att gäldenären det ej medgifvit; och skall, der förmånsrätt är inskrifven för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, inteckning beviljas till säkerhet för hela obligationslånet, om än inteckning för blott en af obligationerna är vorden sökt.

Fastställes inteckningen till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, utfärde Rätten derom kungörelse, som genom Rättens försorg ofördröjligen införes i allmänna tidningarna tre gånger; och vare innehafvare af obligation hörande till sådant lån berättigad att, när han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

16 §.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, och sökes derefter inom den i 15 § stadgade tid inteckning för samma fordran, gälle den inteckning, der den fastställd varder, framför inteckning för fordran, för hvilken förmånsrätt ej varit inskrifven, ändå att den inteckning äldre är eller å samma dag sökt blifvit. Sökes inom den i 15 § bestämda tid inteckning för fleras fordringar, för hvilka sådan förmånsrätt blifvit inskrifven, gälle inteckningarna sins emellan med rätt från den dag, inskrifningen af förmånsrätten skedde.

17 §.

Har för fordran, som skall utgå med förmånsrätt enligt 14 §, inteckning i jernvägen icke blifvit sökt inom den i 15 § föreskrifna tid, vare förmånsrätten förfallen, hvarom anteckning på jernvägsegarens begäran göres i inskrifningsboken.

18 §.

Försummar jernvägsaktiebolag, hvilket erhållit lagfart å den jord, som till jernvägen hör, att låta inskrifva samma jord och sin eganderätt till jernvägen, ege Rätten, på framställning af den, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 14 §, att genom vite tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkställd.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, må ej gäldenären innan in-teckning för fordringen blifvit beviljad eller den i 15 § stadgade tid för in-tecknings sökande förflutit, å annan öfverlåta jernvägen utan att Konungen dertill gifvit tillstånd. Öfverlåter gäldenären utan sådant tillstånd jernvägen, vare öfverlåtelser utan verkan.

19 §.

Inskrifningsboken för jernvägen skall innehålla, jemte öfverskrift upptagande jernvägens namn, två afdelningar, den ena för inskrifning af eganderätt och den andra för inskrifning af pant- och förmånsrätt.

I afdelningen för eganderätt införas: egarens namn, den till jernvägen hörande jord, dagen då inskrifning verkställes, så ock anteckningar, hvarom i 4 § 4 och 5 mom. förmäles, samt dagen, då sådan anteckning skedde.

I afdelningen för pant- och förmånsrätt införas:

dagen då in-teckning eller förmånsrätt sökes;

beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbindelse, eller, der in-teckningen eller förmånsrätten sökes till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, deras antal och nummer, det eller de belopp, hvarå de särskilda obligationerna lyda, dagen för deras utfärdande och tiden för deras infriande;

dagen då in-teckning beviljades eller förmånsrätt inskrefs, dervid tilika skall utsättas den dag, från hvilken förmånsrätt för beviljad in-teckning gäller; samt

dagen då in-teckning blef dödad, samt anteckning hvarom i 17 § förmäles.

I inskrifningsboken skall hvarje anteckning å Rättens vägnar underskrifvas af den ledamot som verkställer anteckningen.

De närmare föreskrifterna om inskrifningsbokens förande meddelas af Konungen.

Den till Rätten ingifna karta och beskrifning öfver jernvägen skall af Rätten förvaras.

20 §.

Öfver ärenden enligt denna lag skall hos Rätten särskildt protokoll föras. I inskrifningsboken göres hänvisning till den § i protokollet, hvari ärendet förekommer.

Då inteckning eller förmånsrätt för fordran sökes, låte Rätten den förbindelse, hvarå fordran grundas, i protokollet införas; dock att, der fråga är om lån mot tryckta eller graverade obligationer af lika lydelse, allenast en af dem eller om de äro af skilda slag, endast en af hvarje slag varder i protokollet intagen.

För hvarje år sände Rätten detta protokoll in till Hofrätten före utgången af nästa månad. Har ärende, som nämndt är, icke förevarit, göre Rätten inom samma tid derom anmälan hos Hofrätten.

21 §.

Ärende enligt denna lag må af Rätten upptagas endast å Måndag eller, om helgedag då inträffar, nästa söcknedag derefter.

22 §.

Den som ej nöjes åt underrätts beslut i ärende, hvarom i denna lag sägs, eger deröfver sig besvara inom den i 16 kap. 1 § Rättegångsbalken stadgade tid. Öfver Hofrättens utslag må klagan genom besvär hos Konungen fullföljas inom den tid och i den ordning som i 30 kap. 18 § nämnde balk föreskrifves.

Öfvergångsstadganden.

23 §.

Vill aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg och hvilket förr än denna lag trädt i kraft förvärfvat någon del af jernvägens område i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, vinna inskrifning som i 3 § sägs; och säger bolaget sig icke häfta för lösen eller köpeskilling för den till jernvägen hörande jord men ej kunna fullgöra hvad i 4 § 1 mom. stadgas såsom vilkor för anteckning i lagfartsprotokollet af jorden såsom hörande till jernvägens område, då ege bolaget erhålla offentlig stämning å möjligen varande rättsegare, på sätt nedan sägs.

24 §.

Jernvägsaktiebolag, som af den rätt, hvarom i 23 § sägs, vill sig begagna, åligger att till hvarje Rätt, inom hvars domvärjo jord är belägen, i afseende å hvilken bolaget ej kan fullgöra hvad som erfordras för anteckning af jorden såsom tillhörande jernvägens område, ingifva, jemte karta, af landtmätare bestyrkt uppgift å jorden, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka den är afskild, eller hvilka deri ingå. Bolaget inlemne ock uppgift å de fång, hvarigenom jorden blifvit förvärfvad, samt bevis, att i det uppgifna området icke ingår annan mark än som för jernvägen och dess drift är erforderlig.

De närmare föreskrifterna angående detta bevis meddelas af Konungen.

25 §.

Rätten utfärde derefter offentlig stämning å *möjligen varande* egare af den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, så ock å innehafvare af panträtt i sådan jord, att sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år muntligen eller skriftligen anmäla sin egande- eller panträtt.

Stämningen varde å Rättens dörr anslagen ett år före inställelledagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader innan den dag inträffar. Rätten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande, hvilken har att ofördröjligen intaga densamma i länskungörelserna.

26 §.

Uraktlåter egare af jord, hvarom i 24 § sägs, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sin rätt å den i stämningen utsatta inställelledagen anmäla, och har han den ej heller förut hos Rätten annält, hafve förlorat sin talan, så vidt den inverkar på deras rätt, hvilka i jernvägen erhålla inteckning enligt denna lag.

27 §.

Varder ej inom den tid, som i stämningen blifvit utsatt, eganderätt eller panträtt anmäld, eller visar jernvägsaktiebolaget, att anmäld eganderätt eller panträtt icke vidare är emot detsamma gällande, förklare Rätten i fråga om den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, att inskrifning

deraf må sökas vid den i 2 § omnämnda Rätt, och anteckne i lagfartsprotokollet jorden såsom tillhörande jernvägens område, hvarefter med inskrifningen af jorden och eganderätten till jernvägen så förfares som i 4 § 2 mom. stadgas.

Då ny egare söker lagfart å sålunda inskrifven jord, skall förre egarens laga åtkomst anses styrkt, der det visas att hans eganderätt blifvit inskrifven, som nu är sagdt.

28 §.

Har någon fordran till visst belopp hos aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, hvarom i 1 § sägs, och har den fordran tillkommit innan denna lag trädte i kraft, då må, der borgenären inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omnämnda Rätt är vorden utfärdad, dock sist före utgången af år 1880, söka inteckning i jernvägen, inteckning beviljas, ändå att gäldenären den ej medgifvit.

29 §.

Sökes inteckning enligt 28 §, skall jernvägsaktiebolaget öfver ansökningen höras; och gälle angående förfarandet dervid samt i fråga om invändning, som af bolaget göres mot sökandens fordran, hvad i 6, 7, 8, 9 och 10 §§ i förordningen om inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

30 §.

Finner Rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men äro ännu icke den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen inskrifna, förklara Rätten inteckningsansökningen hvilande i afbidan på sådan inskrifning. Varder ej inteckningsansökning, som förklarats hvilande, fullföljd inom ett år, efter det kungörelse om inskrifningen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, vare ansökningen förfallen.

31 §.

Då inteckningsansökan enligt 28 § göres eller sådan ansökning afslås eller förklaras hvilande, göra Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

När på sådan ansökan inteckning beviljas, gälle om inteckningens införande i inskrifningsboken hvad i 5 § stadgas.

Har inteckningsansökan förfallit som i 30 § sägs, göre Rätten, på begäran af jernvägens egare, derom anteckning i inskrifningsboken.

32 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker enligt 28 § inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hörer.

33 §.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kunngörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna tre gånger.

Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit faststald; och vare innehafvare af obligation hörande till lånet berättigad att, då han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

34 §.

Har ej jernvägsaktiebolaget, inom två månader efter det denna lag trädt i kraft, hos Konungen gjort ansökan om förordnande af domstol att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, utfärdar Konungen sådant förordnande på begäran af borgenär, hvars fordran tillkommit innan denna lag blef gällande.

35 §.

Fullgör ej jernvägsaktiebolaget ofördröjligen hvad för vinnande af inskrifning af bolagets eganderätt till jernvägen är föreskrifvet, ege Rätten på framställning af fordringsegare, som sökt inteckning och fått inteckningsansökningen förklarad hvilande, på sätt i 30 § sägs, genom vite tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkstald.

36 §.

Öfverlåter jernvägsaktiebolaget, efter det denna lag trädt i kraft, jernvägen till annan, och sökes inom den i 28 § stadgade tid in-teckning för sådan fordran, som i nämnda § sägs, då utgör öfverlåtelsen ej hinder för in-tecknings beviljande.

37 §.

Sökes in-teckning inom den i 28 § stadgade tid till säkerhet för fordran, som i nämnda § sägs, skall konkurs, som uppstår efter det denna lag trädt i kraft, icke verka till förringande af den rätt in-teckningsansökningen eljest medför.

38 §.

Är ansökan om in-teckning för fordran hvilande, på sätt i 30 § sägs, och varder, förr än in-teckningen blifvit beviljad, jernvägen efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs i den ordning konkurs-lagen bestämmer, skall fordringen utgå ur köpeskillingen med samma rätt, som vore in-teckning beviljad.

39 §.

In-teckning i jernväg för fordran, som i 28 § sägs, skall, der in-teckningen blifvit sökt inom den i samma § stadgade tid, gälla framför in-teckning i jernvägen för annan fordran, ändå att den in-teckning äldre är.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna lag blef gällande, sökt in-teckning i jernvägen inom den i nämnda § stadgade tid, ege lika rätt; dock att, der i förbindelse, som sålunda blifvit in-tecknad, förbehåll finnes om bättre rätt för annan borgenär, och sådan borgenär inom tid, som sagd är, sökt in-teckning i jernvägen, brist för den borgenär fylles af hvad belöper å den in-tecknade förbindelse, hvori dylikt förbehåll finnes intaget.

b) Förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862.

4 §. 1 mom. Är gäldenär köpman, och visas sådana omständigheter, på grund hvaraf antagas kan, att han öfver en vecka sina betalningar instält; då ege borgenär, ändå att hans fordran ej förfallen är, söka, att gäldenärs egendom afträdas må. Har borgenär genom Notarius publicus eller i vittnens närvaro uppmanat köpman att betala klar och förfallen gäld, och är den gäld icke inom en vecka derefter gulden; då ege ock den borgenär söka, att gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall.

2 mom. Borgenär, som, på sätt särskildt är stadgadt, för sin fordran har förmånsrätt i jernväg inskrifven, eller erhållit inteckning i jernväg eller hvars ansökan om inteckning i jernväg är hvilande, ege söka att gäldenärens egendom till konkurs afträdas skall, då jernvägen blifvit för annans fordran utmätt eller då gäldenären afhändt sig eller för annan borgenärs fordran lemnat såsom pant till jernvägen hörande rörlig materiel eller inventarier i den omfattning, att skälig anledning är att befara, att återstående materiel och inventarier ej blifva för jernvägens drift tillräckliga.

5 §. Der likväl borgenärs fordran tillkommit senare än de omständigheter, på hvilka han sin ansökning om egendomsafträdet grundar; vare den ansökning utan verkan.

Har borgenär för sin fordran säkerhet genom pant eller inteckning; ege ej heller den rätt i 2 och 3 §§ samt i 4 § 1 mom. omförmäld är, der han ej gitter visa, att panten eller inteckningen till gäldande af hans fordran otillräcklig är.

c) Förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar.

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller

lägenhets afstående för allmänt behof, må ej delvis utmätas. Ej heller må rörlig materiel eller inventarier till stationer, verkstäder eller andra byggnader, der den lösa egendomen är för jernvägen afsedd och hörer jernvägens egare till, utmätas annorledes än i sammanhang med jernvägen. Utmätas jernvägen, skall sådan lös egendom tillika i mät tagas.

2 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, eger verkställa utmätning af hela jernvägen, tillika med den lösa egendom, som i 1 § sägs.

3 §.

Då utmättningsmannen, till följd af hvad i 85 § Utsökningslagen stadgas, hos öfverexekutor, under hvilken utmättningsmannen lyder, gjort anmälan om utmätning af jernvägen, låte öfverexekutor genast införa kungörelse om utmätningen i allmänna tidningarna äfvensom i länskungörelserna för de län, inom hvilka jernvägen är belägen.

4 §.

Auktion å jernvägen tillika med den lösa egendom, hvilken, på sätt i 1 § sägs, blifvit jemte jernvägen utmätt, skall förrättas af öfverexekutor; och gånge den lösa egendomen i samma utrop som jernvägen.

5 §.

Om betalning af köpeskillingen gälle hvad stadgadt är i fråga om köpeskilling för utmätt fast egendom, och skall köpeskillingen skiftas emellan jernvägen och den lösa egendomen efter de vid utmätningen å dem satta värden.

Vid fördelning af den å jernvägen belöpande andel i köpeskillingen, varde ock hvad å den lösa egendomen faller af öfverexekutor fördeladt; och skall vid fördelningen af köpeskillingen för löseegendomen utdelning enligt förmånsrättsordningen beräknas för hvad af in-teckningshafvares fordran icke kan ur köpeskillingen för jernvägen utgå, ändå att för den fordran utmätning ej skett. I öfrigt gälle i fråga om in-teckningshafvares rätt till

utdelning jemväl ur köpeskillingen för löseghenden hvad om rätt till utdelning ur köpeskillning för utmättningsvis såld fast egendom för deri in-tecknad fordran är stadgad.

d) Förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

16 §.

Jord, hvilken blifvit, på sätt särskildt stadgas, i lagfartsprotokollet antecknad såsom hörande till jernvägs område, må ej in-tecknas enligt denna lag. Ej heller må jernväg, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, med in-teckning enligt denna lag belastas, ändock att sådan anteckning, som nu är sagd, om den till jernvägen hörande jord ej skett.

Kanal eller med jernväg eller kanal jemförlig anläggning, hvartill mark förvärfvats på sätt nu är sagdt, må ej enligt denna lag in-tecknas.»

Stockholm den 22 April 1879.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

R e s e r v a t i o n e r :

af Herr *von Gegerfelt*, med hvilken Herrar *Samzelius* och *Magnus Jonsson* instämt: »Under föregående riksdagar, då ifrågavarande ämne utgjort föremål för behandling, hafva olika åsigter blifvit framställda om giltigheten af den företrädesrätt, statsmagterna förbehållit sig för de vid särskilda tillfällen åt jernvägsbolag beviljade lån; och det synes hvarken

lämpligt eller åsyftadt att genom denna lag berörda tvistefråga afgöra. Till undanrödjande af missförstånd härutinnan och enär dessutom ej heller i öfrigt verkan af aftal om fordran, som tillkommit innan lagen trädt i kraft, torde böra utgöra föremål för densamma bestämmelser, anser jag sista meningen i 39 § »dock att — — — finnes intaget» böra utgå och i stället i lagen intagas en så lydande 40 §:

Hvad i denna lag stadgas må icke lända till förringande af den företrädesrätt fordran, hvilken tillkommit innan lagen trädt i kraft, må på grund af hittills gällande bestämmelser ega»;

af Herr *Lindgren*: »Då det utkast till förordning om särskilda föreskrifter angående lagfart och inteckning af jernväg, som under ärendets behandling i högsta domstolen blifvit framställt af justitierådet Almqvist, efter mitt omdöme till sina hufvudgrunder har ett afgjordt företräde framför Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag, hvilket med alla sina förtjenster i öfrigt synes mig allt för inveckladt, men sagda utkast, såsom ej utgörande ett fullständigt utarbetadt lagförslag, icke utan förnyad granskning och afslutad behandling torde kunna antagas, förordar jag för min del,

att Riksdagen uti underdånig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes låta genom den komité, som uppgjort förevarande förslag, eller andra skicklige män, utarbeta nytt förslag i ämnet hufvudsakligen i den rigtning, som af Justitierådet Almqvist angifvits»;

af Herr *Sundell*: »Mig synes som ifrågavarande författningsförslaget hade kunnat vara enklare och mindre inveckladt än hvad det nu är; som om lagfart å jernvägsjord alltid bort kunna få ega rum efter ediktalstämning och, en gång beviljad, gälla för alla tider, hvadan vid förändring i eganderätten efter lagfartens beviljande, endast »inskrifning» skulle ske. Vidare håller jag före, att samtliga §§ om »förmånsrätt» saklöst kunnat vara från förslaget borta. Det af Herr Justitierådet Almqvist gjorda »utkast» till förordning i ämnet, hvilket utkast författaren, till följd af det namn han deråt gifvit, förmodligen icke anser vara ett genomarbetadt författningsförslag, är, skulle jag tro, i margt och mycket, om också icke i allt, bättre än det af kommitterade åstadkomna. Ehuru nu mina åsigt i saken, i allra största korthet och icke fullständigt, men enfaldeligen tillkännagifna, äro dessa, måste jag ändock, nolens volens, tillstyrka bifall till Utskottets betänkande, då åhågan att erhålla en lag om inteckning i jernväg lär vara ganska stor.»